GLASNIK

OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA LJUBLJANA

LJUBLJANA, 15. JUNJA 1956 — LETO III., ŠTEV. 45

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR

POROČILO O DELU SVETA ZA DELOVNA RAZMERJA IN SOCIALNO VARSTVO

(Nadaljevanje in konec)

V istem času je zavod obravnaval sledeče število spisov in izdal odločb kakor sledi: prispelih spisov 49.747 (1954 pa 37.131), odločb pa izdal 12.877 (leta 1954 pa 17.789).

Od leta 1954 izvaja zavod tudi revizijo o tem, če upravičenci prejemajo dodatek v pravilnem znesku.

Pri reviziji se je ugotovilo, da je ostalo od skupnega števila 6737 primerov stanje nespremenjeno v 6329 primerih, ostalih 608 je pa v obdelavi.

Do sedaj ugotovljena predplačila so znašala v posameznih letih: v letu 1953 v 574 primerih odklonjena pravica do dodatka ali pa je bil zmanjšan dodatek ter naloženo povračilo v znesku 26,064.694 din. V letu 1954 še revizija po spisih. Predplačilo ugotovljeno v 1050 primerih, znesek predplačila 31,536.878 din. Po plačilnih listih je bilo ugotovljeno 92 primerov nepravilnih obračunov v zneskih 839.732 dinarjev. Skupaj v letu 1954 v 1142 primerih ugotovljeno predplačilo 32,276.610 din.

V letu 1955 (neupoštevajoč zavodovih podružnic) je revizija ugotovila 257 primerov neupravičenega prejemanja OD. V vseh primerih izdane odločbe z obremenitvijo 11,185.466 din. — Redna obdelava spisov in likvidatura plačilnih list pa sta ugotovila 819 primerov neupravičenega prejemanja v znesku din 8,617.547, skupaj torej 14,792.902 dinarjev, podružnice pa še posebej 5,050.382 din.

Torej v letu 1955 izdanih 1198 obremenitev za 24,853.401 din. Iz vsega iznešenega gradiva je razvidno kolikšna sredstva se trošijo v socialnem zavarovanju, kako pereča je skrbna organizacija dela ter kontrola izdatkov ter kako odgovorna je vloga samoupravnega organa in aparata. Za pretečeno obdobje je treba ugotoviti napredek in uspeh, potrebni pa so še veliki napori v smeri ureditve zlasti zdravstvenega varstva zavarovancev.

IV. Invalidsko varstvo

V reševanju invalidskih zadev v letu 1955 je prišlo do današnjih sprememb predvsem zarad prenosa invalidskih zadev iz republiške pristojnosti s tem da so se ti posli v preteklem letu utrdili.

Predpisi, ki urejajo invalidsko varstvo, v mnogih primerih kažejo pomanjkljivosti in ne morejo več urejati potreb invalidov, ki so posledica ekonomskega in socialnega političnega razvoja naše države. Sedanji predpisi zagotavljajo invalidu denarno nadomestilo za delovno nesposobnost, določeno zaščito in prednost pri zaposlitvi. Ne dajejo pa stimulacije in solidne poklicne rehabilitacije. Tečaji, ki so bili organizirani do leta 1955 od strani invalidske organizacije, so bili enostranski in nenačrtni ter z njimi ni bilo mogoče invalidom nuditi take strokovne izobrazbe, kakršna se je zahtevala na službenem mestu. Invalidom se ni nudilo šol s širšim teoretičnim in strokovnim programom in s pravico javnosti. Poleg tega pa je bila splošna izobrazba invalidov nizka, tako da so se mogli zadovoljiti s trenutnimi delovnimi mesti in je vsako krčenje aparata prizadelo prav te invalide. Tako imamo danes vrsto primerov nepravilne zaposlitve invalidov, ker so se morali nekateri zadovoljiti s takimi poklici, ki jim psihično in fizično ne ustrezajo. Obstajajo primeri, da se v delu ne poglabljajo, da si želijo spremeniti stroko, če pa to ni mogoče, pa puščajo uk oz. poklic ter se zadovoljujejo s priložnostnim delom ali pa trafikami.

V zadnjih dveh letih se je bolj sistematično pristopilo k rehabilitaciji vojnih invalidov, ki jim daje polno strokovno usposobljenost za poklic, ki je primeren njihovi invalidnosti. Ugotavljamo pa, da je interes invalidov za prekvalifikacijo danes minimalen. Težji invalidi imajo denarno nadomestilo precej visoko in ne čutijo materialne potrebe drugi pa kažejo znatno nesigurnost glede sposobnosti za rehabilitacijo.

Osnutek novega zakona upošteva vse zgoraj navedene pomanjkljivosti in daje upanje, da bomo na njegovi osnovi v bodoče lažje reševali družbeni problem vojaških voj. invalidov.

Težnja, da ni izhodišča našega dela le denarno nadomestilo se je odražalo v vsem našem delu pretečenega leta. Zato se uveljavlja načelo, da je treba invalidu v prvi vrsti omogočiti vrnitev v proizvodnjo in na pravilno zaposlitev. V cilju, da prenehamo z neomejenim trošenjem proračunskih sredstev vsled pomanjkljive evidence in kontrole, kakor tudi zarad pretiranih zahtev nekaterih invalidov, smo pri našem delu že v preteklem letu dosledno ločevali socialno podpiranje načela potrebne invalidne zaščite. Prispevali smo s tem k zavesti invalida, da se počuti kot enakovreden član naše socialistične družbe.

Nadaljnja značilnost pa se kaže v spremembah na različni problematiki in obsegu dela kot posledici reorganizacije okrajev. Z združitvijo poslov bivših MLO Ljubljana, OLO Ljubljana-okolica in deloma OLO Postojna, Novo mesto in Kranj, se je poslovni delokrog uprave močno povečal. Nasproti sedanjemu obsegu predstavlja biv. MLO Ljubljana 45% ostali okoliš pa 55%.

V začetku septembra 1955 je bil del invalidskega varstva prenešen na komune. Občine izdajajo objave, za brezplačno vožnjo in 75% vozno ugodnost, nadalje bolniške liste ter kompletirajo spise za invalidsko svojstvo. Spričo mnogoštevilne in pogosto menjane zakonodaje se del občin še ni znašel pri svojem poslu. Predvsem imajo težave pri izdajanju voznih ugodnosti in bolniških listov.

Čeprav so vse pravice invalidov s predpisi urejene in je to delo stvar upravnega postopka, je z ozirom na nevarnost subjektivne presoje, vendar le konkretno reševanje urejeno v okviru družbeno upravnih organov.

1. Sestav in delo družbeno-upravnega organa

Odbor za invalidske zadeve je imel v teku svojega dela 4 seje, na katerih je obravnaval, kako naj se izvaja revizija invalidskih upravičencev in sestavil predlog za izvedbo ankete med vojnimi vdovami. Odbor se je bavil s problemom rehabilitacije gluhih in slepih. Na tej podlagi je bil izvršen pregled teh oseb in določeni tisti, ki se predlagajo za rehabilitacijo in so potrebni podpore.

Komisija za invalidska svojstva in revizijo je na 18 sejah obravnavala 202 prijavi za invalidska svojstva in po proučitvi dela stavila predlog ali se svojstva prizna. Kriteriji komisije so dobro izdelani in le v redkih primerih se komisija pri LRS s predlogi ne strinja. Obravnavala je tudi 39 revizijskih primerov in predlagala odvzem svojstva 10 osebam.

Komisija za invalidski in otroški dodatek: je imela 15 sej, na katerih je obravnavala 1183 primerov. Od obravnavanih prijav je odklonila pravico do invalidskega ali otroškega dodatka v 137 primerih.

Komisija za klimatsko in topliško zdravljenje je v preteklem letu pregledala 443 invalidov in odobrila zdravljenje 249 prosilcem. Komisija je ob priliki pregledov imela na razpolago zdravstveni list ambulante, kjer invalid prebiva. Ustvarili smo zvezo med posameznimi zdravljenji in je s tem iz kartoteke razvidno zdravstveno stanje invalida in uspeh zdravljenja. Za odobritev Zdravljenja smo predvsem upoštevali medicinsko- indikacijo.

2. Število vseh vrst invalidskih upravičencev

a) Število vojaških vojnih invalidskih upravičencev po skupinah:

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.
39	118	51	177	105	217	381	341	405	349

	štev. upr.	mesečno izplač. invalidnin	povprečje na osebo
osebnih voj. vojnih invalidov	2181	6,335.900.—	2.790.—
vdov	2100	2,697.320.—	1.283.—
roditeljev	2872	4,007.800.—	1.387.—
sirot	516	625.400.—	1.212.—
Skupaj vojaških vojnih invalid. upravičencev	7669	13,666.420.—	1.291.—
b) Število mirnodobnih invalid. upravičencev:			
osebnih invalidov	83		
vdov	3		
roditeljev	39		
skupaj mirnodob. inv. upr.	130		
c) Število italijanskih inv. upravičencev:			
osebni	1		
družinskih	5		
skupaj upravičencev do začasne pomoči	6	14.400.—	2.400.—
č) Število začasnih invalid. upravičencev:	206		
osebnih	50		
družinskih upravičencev	10		
skupaj vseh vrst priznanih inv. svojstev:	**8041**	**13,680.520—**	**1.708.—**

Umrlih je 130, odseljenih 30, invalidsko svojstvo je bilo odvzeto 11, skupaj je bil odpad 171 upravičencev.

Osebni vojaški invalidi in mirnodobni so umrli iz sledečih skupin:

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.
—	5	2	3	3	3	7	6	5	5

Povprečna starost umrli je do V. skupine 55 let, do X. skupine je 62 let.

3. Invalidski dodatek:

mesec	januar	avgust	september	december
štev. upr.	175	183	541	459
znesek din	650.000	342.020	1,695.000	1,976.850

Od skupnega števila upravičencev	459
je invalidskega dodatka po 3.500.—	343
je invalidskega dodatka po 4.500.—	116 (25,2%)

Povprečje izplačanega invalidskega dodatka je bilo v decembru 1954 din 3.714.—, v letu 1955 pa 3.927.—.

1. Otroški dodatek

mesec	januar	avgust	september	december
štev. upr.	193	134	275	250
štev. otrok	286	269	603	559
znesek din	741.885	817.817	1,233.173	1,524.810

Povprečje izplačanih otroških doklad je bilo v letu 1954 din 2.594.—, v letu 1955 pa 2.722 din na enega otroka.

5. Invadilsko varstvo v letu 1955

a) zdravstvene storitve:	štev. enot	vrednosti	povprečje
zdravstvenih receptov in vrednost zdravil	3.606	844.224.—	233.— na recept
nabavljenih očal	129	231.460.—	1790.— na očala
v bolnicah zdravlj. oseb	428		
oskrbnih dni	8.288	7,896.435.—	952.— na osk. dan
ambulantnih pregledov in zobozdravljenj	6.508	1,271.474.—	178.— na pregled
reševalnih voženj	205		
prevoženih km	5.640	219.421.—	39.— na km
ortopediranih oseb in stroški	1.774	7,131.919.—	4019.— na osebo

Povprečna vrednost recepta je bila 1954 din 286.— leta 1955 pa din 233.—, dočim znaša povprečna vrednost recepta pri Zavodu za soc. zavraovanje 174.—.

Stroški zdravstvene zaščite so se v preteklem letu zvišali od din 5.486.—, leta 1954 na din 6.129.— leta 1955 pri enem upravičencu.

	Na zdravljenje poslanih oseb	Izkorišćenih oskrb. dni	Plačanih rač. din	Povprečje na dan
b) kopališko zdravljenje	99	1845	1,439.719.—	780.—
c) klimatsko zdravljenje	150	3405	2,689.950.—	790.—
skupaj	249	5250	4,129.669.—	787.—

č) vozne ugodnosti v letu 1955:

izdanih objav za	75%	vozni popust	2.100
« « «	100%	« «	450
« legitimacij za	75%	popust	98

d) Ortopedski pripomočki

Za nabavo ortopedskih pripomočkov — razen protez in ortopedskih čevljev — smo sklenili pogodbo s podjetji, ki so nam nudila najugodnejše pogoje. S tem smo uspeli znižati stroške za te pripomočke od din 8.422.— v letu 1954 na din 7.770.— v letu 1955 pri upravičencu. Predpisi o dajanju protez nestimulativno vplivajo na invalidske upravičence. Nakazila se vrše po določeni minimalni trajnostni dobi, ne pa po dejanski potrebi. Zato vidimo pri tem delu nepravilne pojave in sicer — preprodajanje, pretirane zahteve invalidov, ki niso v skladu niti s precej širokimi predpisi in pretirane cene »Soče« (brez konkurence).

Te pojave smo deloma preprečili z nabavo pripomočkov pri več podjetjih, nadalje s točno evidenco trajnostnih rokov in s kontrolo. V glavnem so invalidi s takо rešitvijo zadovoljni, z izjemo nekaj primerov, da jim to ne ugaja, ker jim je »Soča« nudila škornje in gojzerje namesto visokih čevljev ali pa jim je izdajala usnje. Prekinili smo s staro prakso in uredili tako, da lahko nabavi invalid svoje potrebščine po lastnem okusu s tem, da plača razliko v ceni sam.

Poseben problem za nas in invalide je slaba izdelava protez, katere izdeluje podjetje »Soča«. Invalidi s protezami niso zadovoljni zaradi izdelave in zaradi slabe kvalitete materiala. Nekemu invalidu smo leta 1955 plačali za popravila samo ene proteze din 25.841.—, v drugem primeru pa, ko je bila proteza izdelana junija 1955, smo plačali do konca leta za njo že 11.000 din popravil. Tako stanje protetike ni več vzdržno ne le zaradi visokega odstotka okvar na protezah, ampak tudi zaradi zaposlovanja invalidov, ker je to organsko vezano na protetiko.

Tekom leta smo nabavili 917 invalidom 983 raznih ortopedskih pripomočkov in plačali 637 popravil.

6. Celokupni denarni izdatki za leto 1955

Izplačano na invalidninah	din	172,741.774.—	
« na invalid. dod.	din	19.648.509.—	
« na otrošk. dod.	din	18,040.698.—	
« na začasni pomoči	din	69.100.—	210,500.031.—
Izplačano za ortopedske pripomočke	din	7,131.919.—	
« za zdravila	din	1,075.684.—	
« za topliška zdrav.	din	1,439.175.—	
« za klimat. zdrav.	din	2,690.494.—	
« za bolniška zdrav.	din	7,896.435.—	
« za ambul. pregl.	din	1,490.895.—	21,724.602.—
Vsega skupaj	**din**		**232,224.683.—**

7. Pregled dela uslužbencev v administraciji

Obseg in porast dela je razviden iz dejstev, da prihaja na Invalidsko upravo ob uradnih dnevih tekom 3 ur povprečno 30 ljudi. V času od 1. 9. 1955 do konca leta smo prejeli 2866 vlog in rešili 2358 zahtevkov. V septembru je bilo rešenih 330 vlog, oktobra 686, novembra 821 in decembra 760. Poleg tega pa smo izdali 7981 izplačilnih knjižic. Leta 1955 je bilo izdanih raznih odločb za otroški in invalidski dodatek, za klimatsko in topliško zdravljenje ter regulacijskih odločb 2120. Poleg tega je Invalidska uprava izdala 936 prevedbenih odločb, ki urejajo invalidske prejemke od 1. 7. 1952 dalje. V najtesnejši zvezi s splošnim invalidskim varstvom je bilo treba obravnavati tudi priznanje oziroma odklonitev invalidskega svojstva. Tekom leta 1955 smo rešili 404 primere ter jih z našimi predlogi poslali na Invalidsko upravo LRS v dokončno rešitev. Pri priznavanju invalidskega svojstva je bilo zaslišanih 667 prič.

Uprava ima vpisanih v invalidskem vpisniku 9720 osebnih zadev, od teh leta 1955 došlih spisov 1.345, v vpisniku razno, pa je vpisanih 262 vlog, in 434 zahtevkov za klimatsko in kopališko zdravljenje.

Poleg tekočih poslov na likvidaciji računov in na izplačevanju invalidskih prejemkov, nadalje na izdajanju nakazil za ortopedske pripomočke, na obnovi raznih evidenc itd. je bilo v polnem teku delo na ureditvi poviškov k invalidnini in invalidskim dodatkom po Uredbi o povišanju plač, kakor tudi delo na prevedbi otroškega dodatka, ki pa še traja.

V okviru revizije invalidnin v letu 1955 je bilo pregledanih 2650 spisov in pri tem predlaganih za odvzem invalidskega svojstva 39 primerov, nekaj primerov pa je še v postopku.

Z odločbo Višje invalidske komisije je bilo odvzeto invalidsko svojstvo v 11 primerih in sicer 1 primer osebnega in 10 primerov družinskim upravičencem.

8. Civilni invalidi

Leta 1955 smo pristopili k zbiranju podatkov o številu in vrsti invalidov, kateri niso zaščiteni. Večji del teh živi v slabih socialnih razmerah, zato pridejo prej ali slej v breme družbe, ker si niso pridobili za delo odgovarjajoče kvalifikacije. Iz področja MLO Ljubljana imamo evidentiranih 164 civilnih invalidov, od katerih je 118 starih do 40 let, ter delno delazmožnih katerih je 45. Pri presoji njihove delovne sposobnosti se poslužujemo Zavoda za proučevanje varnosti pri delu in pa poklicne ambulante. V preteklem letu smo usmerili delo in na preusposabljanje 27 invalidov, dočim jih je 18 še v postopku. Dvema prosilcema pa smo priznali podporo za ves čas izučitve poklica.

9. Rehabilitacija invalidskih oseb

V okraju imamo

2426	invalidnih oseb,	ki so zaščiteni z zakonom VVI.
5302	« «	po socialnem zavarovanju
183	« «	slepih
460	« «	gluhih
164	civilnih invalidov	
skupaj	**8535**	**invalidnih oseb**

V cilju, da se pristopi k uskladitvi interesa družbe in invalidnih oseb pri njihovi zaposlitvi oziroma poklicni izučitvi, je bila ustanovljena Komisija za rehabilitacijo invalidov pri Svetu za delovna razmerja in soc. varstvo. Namen Komisije je, da kot avtoritativni organ vskladi program rehabilitacije invalidov iz področja našega okraja. Obseg rehabilitacije ima poleg medicine tudi še socialno, psihološko, poklicno rehabilitacijsko in problem šolstva s tem v zvezi.

Za prekvalifikacijo invalidov je bil v preteklem letu odobren kredit din 1,250.000.,— ki pa je bil do konca leta porabljen le v višini din 205.000.—. Dejstvo, da ni bil porabljen ves kredit pa ne daje zaključka, da zato ni bilo stvarne potrebe. Anketa civilnih invalidov je bila izvedena šele spomladi 1955. Za odločitev in usmeritev invalida pa je nujno, da si pribavi vso zdravniško dokumentacijo in mnenje psihiatra. Za tak postopek pa je potreben čas. Na ta način smo uspeli sanirati le dve osebi za določen poklic, kateri sta bil dodeljeni kot vajenca v gospodarstvo. Zdravniško in po psihiatru pregledanih pa je bilo 27 invalidnih oseb.

Za invalidno mladino že dalj časa obstaja Dom v Kamniku, v katerem so učenci različnih obrti. Ta mladina je večji del brez protez. Uspehi Doma invalidne mladine v Kamniku so precejšni, saj ga je zapustilo že več desetin izučenih mladincev.

Zavod za rehabilitacijo v Ljubljani, katerega nova zgradba bo dograjena leta 1957, je že doslej sprejemal invalide v oddelek za protetiko in fizioterapijo. Oddelek za protetiko vrši tehnične preglede protez in skrbi za njih izdelavo. Oddelek za fizioterapijo pa pripravlja invalida za nošnjo protez in poizkusno hojo z aparati.

Poleg navedenih oddelkov bo imel Zavod še oddelek za psihologijo dela, oddelek za poklicno svetovanje invalidom, oddelek za hospitalizacijo, oddelek za delovno terapijo in oddelek za osebno rehabilitacijo.

Danes se čutijo pomanjkljivosti v zvezi z rehabilitacijo tudi v tem, da bi morale bolnice spremljati invalide in voditi nad njimi evidenco — ne samo dokler so v njihovi ustanovi; pač pa se kaže potreba o posebnih oddelkih bolnic, kjer bi se vodila skrb in pregled nad invalidnimi osebami, vse dotlej, ko se vrnejo usposobljeni na delo.

Sedanja praksa je kampanjska. Invalidska uprava je postavljena pred dejstvo, da preskrbi invalidu zaposlitev šele tedaj, ko ima že zapustiti Zavod za rehabilitacijo.

Iz povedanega sledi, da je problem rehabilitacije, o katerem se pri nas je veliko govorilo, ostal le odprt in bo potrebno še mnogo naporov, da tudi tukaj uspemo z organizirano akcijo. K temu pa bodo morala več doprinesti zlasti podjetja, kjer se invalidnosti povzročajo, kakor tudi socialno zavarovanje.

10. Splošni problemi invalidske uprave

a) Način izplačevanja invalidskih prejemkov nam povzroča težave v zvezi z vračanjem invalidskih izplačilnih knjižic v popravek. Iz nevednosti ali pa namenoma nekateri upravičenci ne prijavljajo sprememb, ki vplivajo na invalidske prejemke. Mnogokrat izdajamo odločbe za leto ali več nazaj in so preplačila precej visoka.

Tekom leta 1955 smo težili na izterjavo preplačil s tem, da smo v skladu z novimi predpisi Uredbe o otroškem dodatku uvajali sporazumno odkrivanje možnosti za plačilo škode vseh preplačil in smo po večini uspeli — v izogib sodne izterjatve, ki jo predvideva nova Uredba. Vendar pa obstojajo še močne težnje dolžnikov za odpis preplačila, dasi smo s to prakso že povsem prenehali.

b) pri upravnem reševanju so se pojavili nekateri problemi in sicer: elementi, ki vplivajo na prejem invalidskega dodatka so tako občutljivi, da jih ni mogoče po vsebini zajeti na okraju. Mnenja smo, da naj se priznanje invalidskega dodatka prenese iz okraja na občine, ki naj bi v okviru socialnih podpor odločale tudi o invalidskem dodatku. S tem v zvezi pa naj bi se dal del proračunskih sredstev občinam. Zaradi zdravstvene zaščite pa bi bili ti upravičenci izenačeni s podpiranci, ki prav tako sprejemajo socialno zaščito pri občini. Mnenja smo, da so pri občinah toliko urejene razmere, da z lahkoto prevzamejo skrb za socialno ogrožene invalidske upravičence. Z ozirom na približanje teh poslov terenu, ki je v neposrednem stiku z upravičenci in lahko hitreje ukrepa, ne da bi zaradi dolgotrajnega poizvedovalnega postopka nastajala preplačila, bi tudi ne nastajali primeri na drugi strani, da moramo na primer: invalidskemu upravičencu, ki ima v banki večjo vlogo priznati invalidski dodatek, dočim moramo odkloniti ta dodatek prosilki, katere hčerka ima plačo din 8.140.— in zaradi tega dopustni cenzus na osebo za din 70.—.

c) Problem družinske skupnosti bi bilo treba definirati z zakonitimi predpisi kar povzroča v praksi premnoge težave. Stranke namreč, ki dokazujejo ločeno gospodinjstvo in bivajo v stanovanjski skupnosti, se oskrbujejo največkrat stvarno v skupnem gospodinjstvu.

č) Problem ocenjevanja prevžitka nastaja s tem, ker občinske cenilne komisije ne ocenjujejo prevžitka realno.

d) Pojem dohodka bi bilo treba avtomatično določiti. Republiška Invalidska uprava stoji na stališču, da n. pr gotovino od prodane nepremičnine ne smatrati za redni dohodek in da ne predstavlja ovire za priznanje invalidskega dodatka po 18 členu Uredbe. Nasprotno pa se naturalni prevžitek smatra za redni dohodek, čeprav sta oba dohodka enaka po učinku.

V. Delo socialnega varstva

Odbora za zaščito matere in otroka (biv. MLO in OLO) sta v preteklem letu na svojih sejah obravnavala predvsem splošne probleme zaščite matere in otroka, program dela na sploh, posebej še dela komisije za leto 1955. Nadalje problematiko porodništva v okraju, anketo o vzgojno zanemarjeni mladini (katera je bila tudi sprejeta), zaščito delovne žene, rejništvo, zdravstvene kolonije, fond za zaščito otroka, problem sirot padlih orcev in žrtev fašizma, sklepe o mladinskem poročilu ter izvršitev sklepov. Po

leg tega pa sta odbora obravnavala še konkretne primere, predvsem razvezanih zakonov ter vse zaključke posredovala Svetu.

Komisija za mladinske domove je obravnavala poleg splošnih problemov posebej še možnosti boljše prehrane v internatih in domovih, o strokovnem usposabljanju vzgojiteljev in tehničnega kadra, o likvidaciji privatnih stanovanj v teh domovih. Po vseh teh vprašanjih je bilo organizirano posvetovanje upravnikov, katerega koristni sklepi so se tudi izvršili.

Komisija za vzgojno zanemarjeno mladino je obravnavala splošno stanje te mladine, kakor tudi konkretne primere. Posebno še mladinsko kriminaliteto ter pripravila osnutek ankete za vzgojno zanemarjeno mladino, ki pa se zaradi reorganizacij ni mogla izvesti.

Komisija za rejništvo in posvojitve je predvsem obravnavala principe rejništva in posvojitev ter sodelovala v številnih konkretnih primerih razmestitve otrok v rejo in posvojitev.

Komisija za zdravstvene kolonije in šolske mlečne kuhinje je obravnavala obseg, program in organizacijo zimskih in letnih zdravstvenih kolonij, izbor kadra za to in izbor otrok. Postavila je tudi lestvico o prispevku staršev za kolonije. Glede šolskih mlečnih kuhinj je obravnavala organizacijo kuhinj, socialno analizo dijakov in učencev, ki niso prejemali malice ter finančno stanje kuhinj.

Konkretno delo po sektorjih: Referat za vzgojo zanemarjene mladine. Zaradi vzgojne zanemarjenosti in moralne ogroženosti je bilo pod varstvom države 648 otrok, od tega z živima roditeljima 443, z enim roditeljem 205 otrok. Vključeni so 268 v osnovno šolo, 132 v gimnazijo, 56 vajencev, 53 zaposlenih ter 139 nevključenih. Od nevključenih je 14 otrok v domu za duševno defektne, 90 predšolskih in 24 takih, ki so delo zapustili. Od skupnega števila 648 vzgojno zanemarjenih in moralno ogroženih otrok jih živi 206 v raznih domovih, 61 v tujih državah, ostali pa se nahajajo pri roditeljih. Glavni razlogi te ogroženosti izhajajo iz alkoholizma, lahkomiselnosti in prostitucije, splošne vzgojne zanemarjenosti družine, razvezanih zakonov ter neprimernih stanovanjskih prilik.

Z ozirom na te probleme sta oba skrbniška organa bila v tesni povezavi s sodiščem, kateremu sta prijavljala v kaznovanje roditelje, ki so grobo zanemarjali vzgojo in oskrbo otrok. Tako je bilo v mestu Ljubljani izrečenih 9 zapornih kazni roditeljev in to 3—18 mesecev zapora. Sodišče je izreklo 15 pravomočnih sodb nad mladoletniki, med katerimi je bil samo 1 povratnik. Tozadevno je bila nudena sodišču socialno sodna pomoč v 50 primerih.

Ker se je delo tega referata predvsem usmerjalo tudi na sanacijo družine, je bilo izvršenih 327 obiskov v družini, v nekaterih primerih večkrat. Kot preventivna mera dobro služijo otroški vrtci in bo potrebno mrežo še razširjati. Vzgojni rezultati so bili zadovoljivi. V drugem polletju se je mladinska kriminaliteta nekoliko znižala, kar je pripisati drugačnemu stališču Notranje uprave, katera ni predlagala malenkostnih prestopkov v kaznovanje. Po drugi strani so pa tudi šole pričele sodelovati pri pobijanju kriminalitete.

Socialno ogrožena mladina: Delo se je usmerilo v evidentiranje socialno ogroženih družin ter je bilo v tem v zvezi izvršenih 74 obiskov. Smoter reševanja teh primerov je bil v tem, da se poiščejo vse možnosti za sanacijo družine. Le v nujnih primerih se je podelila socialna pomoč. Pri zaposlovanju mater so bile težave tam, kjer je večje število mladoletnih otrok, očetovi dohodki pa ne zadoščajo za primerno vzdrževanje družine. Tako je bilo evidentiranih 363 socialno ogroženih otrok, ki so prejemali razne oblike socialne pomoči, bodisi v rednih podporah, ali plačevanju delne oziroma celotne oskrbnine v domovih.

Veliko je bilo intervencij zaradi stanovanjskega problema ter smo s tem v zvezi napravili 23 obiskov in ugotovili dejansko stanje. Kljub temu, da smo Stanovanjskemu uradu predlagali le najnujnejše primere v rešitev, nismo uspeli v nobenem primeru. Tako pa imamo toliko več bremen v obliki oskrbnin v domovih ali pa stroškov zdravljenja.

Skrbništvo: Skupno je bilo pod skrbništvom 591 otrok s 431 skrbniki. Nameščeni so: 39 pri roditeljih, 325 pri sorodnikih, 127 v tuji družini ter 100 v raznih domovih. Po šolanju obiskuje 162 otrok osnovno šolo, 143 gimnazijo, 23 nižjo strokovno šolo, 12 srednjo strokovno šolo, 4 industrijsko šolo, 6 strokovni tečaj, 43 učencev v gospodarstvu, 69 zaposlenih, 29 predšolskih, 7 jih je v dečjem domu, 13 v mladinskem domu, 36 v srednješolskih domovih, 6 v internatih strokovnih šol, 14 v vajenskem domu, 2 v zavodu za gluhoneme, 5 v domu za invalidne otroke, 6 v vzgojnem zavodu za duševno defektne ter 10 v vzgajališčih. Vključevanje teh otrok po končanem šolanju poteka v redu.

Odraslih oseb pod skrbništvom je skupno 554 od tega 126 delno preklicanih in 428 popolnoma preklicanih. V pretežni večini je odvzeta svojepravnost zaradi duševnih bolezni, le majhen odstotek je onih, ki jim je odvzeta svojepravnost zaradi pijančevanja in zapravljivosti. Nastanjeni so: 367 v domači oskrbi, 37 v tuji družini, 30 jih živi samostojno, 11 se jih nahaja v domovih starih in onemoglih, 1 v zavodu za slepe ter 108 v bolnišnici za duševno defektne.

Referat za skrbništvo je pri svojem delu zasledoval cilj vzgojiti vse otroke pod skrbništvom v napredne in poštene državljane ter jih usposobiti za primeren poklic. Zato je bil v stalnem kontaktu tako s skrbniki kot varovanci samimi. Poleg tega pa je bila naloga skrbeti za pravilno upravljanje premoženja vseh mladoletnikov in odraslih oseb.

Referat za posvojitve, razveze zakonov in nezakonske otroke: Z ozirom na to da je posvojitev najboljša in dokončna zaščita otroka, se je vprašanju posvojitev polagala posebna pažnja. Posebno se je pazilo na primerne posvojitelje ter gledalo tudi na to, da se je otrok še pred posvojitvijo navezal na svoje bodoče krušne roditelje. Zato so bili posredovani obiski posvojitelja s posvojenci in obratno. V letu 1955 je bilo izvršenih 31 posvojitev. Pri posvojitvi smo povsem uspeli, saj nismo imeli nobenega primera razveljavitve. Kolikor smo spremljali življenje posvojencev v novih družinah, smo ugotovili, da so otroci v redu oskrbovani in vzgajani.

Precej pereč problem so bile razveze zakona, katere so prečesto razlog za razdvojenost družine, kar pa močno vpliva na vzgojo otrok. Če analiziramo razveze zakona za mesto Ljubljana, kjer je ta problem še posebno pereč je stanje sledeče:

Prejetih je bilo 58 sklepov sodišča v razvezi zakona. V 31 primerih je bil zakon razvezan po krivdi očeta, 5 po krivdi matere, 10 po krivdi obeh, 2 brez krivde, dve zakonski zvezi pa sta bili ugotovljeni kot neveljavni. Pri dodeljevanju otrok se je sodišče usmerjalo v tem, da se otrok prvenstveno dodeli materi v vzgojo in oskrbo, razen če ni posebnih razlogov proti materi. Tako so bili otroci v 45 primerih dodeljeni materi ter le v 8 primerih očetu, v 4 primerih so se otroci dodelili med očetom in materjo, le v 1 primeru je bil otrok dodeljen sorodnikom.

Delo referata se je usmerjalo v nadzor nad vzgojo in oskrbo otrok razvezanih roditeljev, vendar zaradi prenizkega števila kadra ni bilo mogoče to delo temeljito opraviti. Nadalje pa smo skrbeli za urejanje obiskov razvezanih roditeljev z otroci. Tako je skrbniški organ posredoval v 8 primerih za ureditev obiskov, vendar je uspel v 4 primerih, dočim so bili 3 v postopku, v 1 primeru pa je bila izdana odločba, ki pa se ni realizirala. Prečesto pa se ugotavlja, da so otroci pri razvezah zakona le predmet obračunavanja med roditelji, kar pušča težke posledice. Skupno je bilo 74 razvez.

Glede otroškega dodatka je bilo izdanih 27 odločb s katerimi je skrbniški organ odredil izplačevanje dodatka dejanskemu hranitelju otroka. Pritožba je bila vložena le 1, ki pa je bila zavrnjena. Izplačevanje otroškega dodatka je bilo urejeno 35 nezakonskih in 11 nezakonskim materam, odnosno otrokom. Otroški dodatki so bili na podlagi izdanih odločb izplačani: v 17 primerih materam, 15 domovom, 7 sorodnikom in 7 rejnikom. Cilj pri izdajanju odločb je bil, da se otroški dodatek resnično porabi le za koristi otroka.

Obravnavano je bilo 131 nezakonskih rojstev in je bilo v 87 primerih očetovstvo priznano pri skrbniškem organu, 15 priznanih po sodišču, 14 predanih v sodni postopek, 15 jih je bilo v rednem postopku. Povprečna preživnina je znašala 750 din. Pri urejanju nezakonskih rojstev se je skušalo doseči čimveč priznanj s strani nezakonskih očetov in pomagati nezakonskim materam, da so hitreje dosegle svoje pravice. Postopki ugotavljanja nezakonskgea očeta se na sodišču zavlečejo ter tako ostane nezakonska mati delj časa brez otroškega dodatka, zaradi česar smo ji morali nuditi socialno pomoč.

Dokončno je bil formiran poseben **referat za rejništvo**, ki je še v večji meri posvetil pažnjo vprašanju premestitve otrok iz domske zaščite v družino odnosno v rejo. Pripravljenih je bilo 23 otrok za premestitev, vendar do realizacije ni prišlo. To delo so nadaljevale občine. Otroci biv. MLO Ljubljana so v glavnem nameščeni v rejniških kolonijah: Lukovici, Moravče, Poljanska dolina ter Lipoglav, nekaj pa tudi v mestu samem in njegovi najbližji okolici. Otroci biv. OLO Ljubljana-okolica pa so nameščeni v pretežni večini na teritoriju občine Grosuplje, delno pa tudi po drugih krajih bivšega OLO Ljubljana-okolica. Skupno je v reji 184 otrok, poleg tega pa je še 127 otrok, ki so pod skrbništvom in se nahajajo v tujih družinah.

Poleg navedenih nalog se je vodila posebna skrb in evidenca vseh defektnih otrok (slepi, gluhi, nemi, duševno zaostali, invalidi itd.), kateri so bili prav tako pod varstvom države. Tako smo skupno vodili 2063 otrok pod skrbništvom in pod varstvom države.

Splošno skrbstvo: Na področju reševanja problemov splošnega skrbstva (skrb za odrasle osebe in družine) sta delovali dve komisiji za podeljevanje podpor in za sprejemanje v domove onemoglih. Med njimi je bilo predvsem potrebno tesno sodelovanje, kakor tudi s terenskimi socialno zdravstvenimi sveti (za področje biv. MLO Ljubljana) ter občinskimi socialno zdravstvenimi sveti (za področje biv. OLO Ljubljana-okolica), če se je hotelo zagotoviti objektivno presojo glede podpore ali pa sprejema. Spričo malega števila uslužbencev je zastala zlasti potrebna stalna revizija teh podpirancev. Skupno je prejemalo redno mesečno podporo 1584 podpirancev. Vsak primer se je reševal individualno ter so se predvsem upoštevale stare in onemogle osebe, nadalje upokojenci z res minimalno pokojnino, s katero sta morala živeti oba zakonca, TBC bolniki, civilni nepreskrbljeni invalidi in slično.

Poleg neštetih primerov so se podeljevale še podpore, ki so bile določene z uredbo in sicer: kadrovske podpore, katerih je bilo 36 ter podpore po NKO, katerih je bilo 150.

Zdravstvene kolonije in šolske mlečne kuhinje: Kot smo že omenili so se operativni posli mlečnih šolskih kuhinj in zdravstvenih kolonij vodili centralno pri OLO Ljubljana do konca koledarskega leta. V šolskem letu 1954-55 so poslovale šolske mlečne kuhinje od meseca septembra do maja, skupno je bilo 74 šolskih mlečnih kuhinj in to na osnovnih šolah, gimnazijah in nekaj na strokovnih šolah. V vseh kuhinjah je bilo zajetih 10.820 učencev in dijakov. Malice so prejemali v starosti od 7 do 16 leta. Glavna naloga je bila, da se vključi v šolske mlečne kuhinje zlasti socialno zdravstveno šibka mladina. K temu so pripomogli tudi šolski odbori, DPM ter medicinske sestre. Procent otrok, ki so v mlečnih šolskih kuhinjah, prejemali brezplačen obrok je znašal od 16 do 20%.

Zdravniška analiza šolske poliklinike je pokazala, da so naši otroci slabokrvni, predvsem jim manjka krvnega barvila — hemoglobina. Večina, to je 70 do 75 %, ima le še znosno hemoglobinsko vrednost in to 60 %, 12 % učencev ima hemoglobinsko vrednost močno izpod te srednje vrednosti, le 17 % učencev pa dosega zaželjeno hemoglobinsko vrednost vsaj 75 %.

Z uvedbo šolskih mlečnih kuhinj po šolah se je stanje hemoglobinske vrednosti pri učencih v glavnem ustalilo. Večji pozitivni rezultati se kažejo šele v šolskem letu 1955-56 in to pri zadnjih zdravniških pregledih že porašča hemoglobinska vrednost in to nekako za povprečno 3 % kar je predvsem pripisati uspešnemu delovanju šolskih mlečnih kuhinj. V šolskem letu 1954-55 nam doslej kljub naporom ni uspelo organizirati mlečnih kuhinj na vajenskih šolah, tembolj, ker je njihovo zdravstveno stanje še manj ugodno in slabokrvnost ponekod še večja. Uspeli smo nabaviti nekoliko inventarja, toda nismo mogli rešiti vprašanja prostorov, kjer bi se ta malica pripravljala. Vzrok je v tem, da so te šole raztresene in gostujejo v raznih stavbah, kot na primer vajenci raznih strok, ca 700, gostuje v 4 zgradbah. Tudi vodstva teh šol se premalo zanimajo za to, razen kovinska, katera bo pričela z obratovanjem v kratkem.

Učencem in dijakom se je v šolskem letu 1954-55 nudila različna malica izmenoma: kava, mleko, kakao, kruh, surovo maslo, sir, mesni izdelki, jajca itd. Dejanska cena malice je znašala 24 din, učenci pa so plačevali povprečno 12 din, dočim so se ostali stroški krili iz proračunskih sredstev. Socialno šibki otroci so prejemali malico brezplačno. Ta cena in kvaliteta malic je bila na območju bivšega MLO Ljubljana, dočim je znašala v bivšem MLO Ljubljana-okolica od 12 do 14 din. V teh mlečnih kuhinjah so prejemali otroci izmenoma: mleko, kavo, čaj, marmelado, včasih sir in surovo maslo iz CARE pomoči.

TROŠENJE SREDSTEV ZA MLEČNE KUHINJE V ŠOL. LETU 1954-55:

	biv. MLO Ljubljana	biv. OLO Ljubljana-okolica
Trošenih sredstev	25,330.493.—	2,071.092.—
prispevki staršev	12,642.529.—	980.000.—
iz proračuna	14,574.018.—	1,000.000.—

V pričetku šolskega leta 1955-56 je neposredno vodilo mlečne kuhinje tajništvo OLO z ozirom na proračunska sredstva. Zaradi porasta mlečnih kuhinj in težav glede centralističnega vodenja so uvedli tekoči račun na posameznih šolah s tem, da je prejela vsaka šola dotacijo za vzdrževanje in na ta način samostojno gospodarila. S tem načinom se je doseglo zlasti bolj smotrno izkoriščanje proračunskih sredstev, kvalitetnejše malice in večji prispevek staršev tako, da so prispevali tudi socialno šibki otroci od 3 do 6 din. Tako je število kuhinj v tem šolskem letu porastlo za 34, povečalo se je tudi število koristnikov na 14.385. Število kuhinj in koristnikov še stalno narašča tudi po raznih strokovnih šolah, kot je ŽIS, gozdarski tehnikum, TSS, vajeniška šola Domžale itd. Nastaja vprašanje

dotacij za strokovne šole, ker se občine teh branijo, ker so dijaki iz vseh krajev in tudi izven območja OLO Ljubljana. Ta tendenca je zelo močna, šol skoraj 30, hkrati pa dijakov in študentov pretežno število le izven območja našega okraja (tudi ta ne bi mogel večjih dotacij, izločenje te mladine iz tovrstne zaščite pa naj bi bilo umestno), se je na republiškem svetu pokrenilo dodelitev dotacije (morda iz fonda za prekrške) kar še ni rečeno. V šolske mlečne kuhinje je uspelo vključiti le šolske otroke, nastaja pa vprašanje predšolskih otrok, ki ne posečajo otroških vrtcev in imajo istotako nizek odstotek hemoglobina. To se opaža predvsem v prvih razredih osnovnih šol. Glede na to smo delili pasterizirano mleko (pogodba UNICEF in MLO v letu 1955 — 1.700 litrov), socialno šibkim družinam z večjim številom majhnih predšolskih otrok po ceni 6 din za liter. Toda pravega namena nismo dosegli, ker otroci s tem niso prejeli več mleka, temveč se često družini zniža izdatek za mleko. Poleg tega smo delili mleko mladinskim ustanovam, otroškim vrtcem in jaslim, socialnim ustanovam, kar je bilo zares v neposredno korist otrokom. Kako vključiti res vse predšolske otroke v to zdravstveno akcijo ali v posebnih mlečnih kuhinjah po terenih, ali preko mlečnih restavracij, ki pa je le ena, je še vedno odprto vprašanje.

Šolske mlečne kuhinje si pomagajo tudi s CARE pomočjo in to z mlekom v prahu in maslom, katerega prejemajo brezplačno. V letu 1955 smo prejeli 172.000 kilogramov masti, 170.000 kilogramov masla in 83.000 kg mleka v prahu in to brezplačno, plačamo le režijske stroške prevoza z Reke v Ljubljano 10 din za kilogram. To pomoč so prejele vse zdravstvene ustanove, socialne, internati, domovi, otroški vrtci in jasli, šolske kuhinje, šolske mlečne kuhinje, letovanja in taborenja. Navedene artikle smo v glavnem razdelili v ustanove.

Zdravstvene kolonije — V ljubljanskih šolah imamo 12% slabo razvitih in podhranjenih učencev in dijakov, kar znaša 2.800 otrok (ti podatki se nanašajo predvsem na območje biv. OLO Ljubljana). Vsi ti učenci so v starosti od 7. do 16. leta in so potrebni okrevanja v zdravstvenih kolonijah, poleg teh so take okrepitve potrebni še predšolski otroci cca 500 (10 biv. MLO, za okolico % ni ugotovljen).

Tako je bilo poslanih v zdravstvene kolonije v letu 1955 2.200 otrok (biv. MLO 1.753, biv. OLO 541). Skupno je bilo porabljenih sredstev za zdravstvene kolonije 17,689.000 din, povprečno na enega otroka za 21 dni znaša za MLO Ljubljana 7.066 din, za biv. OLO Ljubljana- okolica pa znaša 8.500 din. To pa zaradi daljših prevozov in delno pomoči taborjenjem. Otroci so bili poslani v 5 višinskih in 8 obmorskih krajev. Prispevek staršev je znašal 2,195.500 din, tako so starši prispevali povprečno 1.900 na biv. MLO in 900 na biv. OLO - okolica.

Izbor otrok za zdravstveno kolonijo se je vršil preko šol, šolske poliklinike, dečjega dispanzerja in na predlog terenskih medicinskih sester. V zdravstvene kolonije se je sprejelo samo tiste, ki so bili na osnovi zdravniškega pregleda označeni s prioriteto I. kot nujni, nekaj tudi s prioriteto II., ostalih 260 pa smo morali odkloniti, ker nismo imeli mest niti sredstev. Odklonjenih je bilo cca 260 prijavljenih in smo jih napotili na letovanja in taborjenja.

Hrana v zdravstvenih kolonijah je bila zadovoljiva in je znašala dnevno od 180 do 200 din za enega otroka, vsi ostali stroški pa so znašali cca 150 din in to režija, prevozi itd. Zdravstveni in vzgojni nadzor je bil zadovoljiv, otroci so se res okrepili, razen na Rakitni (diareja), toda opazilo se je pomanjkanje rekvizitov za razvedrilo. Zdravstvene kolonije so bile že doslej nekak podaljšek rednih okrevališč s tem, da so se prav tako sprejemali zdravstveno slabotni otroci, dočim so se za okrepitev sprejemali otroci na letovanja in taborjenja, ki so jih organizirale množične in družbene organizacije ZB, DPM, Partizan itd. Na letovanje - taborjenja je bilo poslanih cca 2.000 otrok iz Ljubljane.

V letu 1955 tukajšnje tajništvo ni organiziralo zimskih kolonij, čeprav je bila po tem potreba in to iz razloga, ker so ta zelo draga. Zaradi tega smo v letu 1955 prepustili organizacijo teh — smučarskih tečajev — posameznim šolam. Tem smo nudili dotacije v višini 500.000 ter s tem omogočili, da so navedeni sprejeli socialno predvsem zdravstveno ogrožene otroke, katerim pa je bilo potrebno urediti zimske rekvizite. V lanskem letu je bilo poslanih v zimske kolonije 250 otrok, dočim letošnje leto 800.

Domska zaščita: O okraju je bilo 8 domov starih in onemoglih, 2 mladinska domova ter 5 otroških jasli.

Ukinjen je bil dom starih in onemoglih v Gornji Radgoni, od koder so bili oskrbovanci v pretežni večini premeščeni na Bokalce, nekaj pa tudi v Jelšingrad. Vsi ti domovi imajo skupno kapaciteto 846 mest ter so po večini zasedeni, vendar bodo še prosta mesta na Bokalcah, kjer se bo v kratkem povečala kapaciteta doma, dom onemoglih Jelšingrad pa je predviden za postopno likvidacijo.

Mladinski dom Malči Beličeve s kapaciteto 75 mest je zaseden ter se v njem nahajajo v glavnem otroci iz našega okraja, dočim je bil dom Titove mladine v Mostah s kapaciteto 90 mest, preusmerjen tekom lanskega leta v vzgojni dom ter dejansko predstavlja prehod med mladinskim domom in vzgajališčem. Tako se v ta dom sprejemajo teže vgojljivi otroci, kateri bi sicer morali v vzgajališče. Vzgojni uspehi so zelo povoljni.

Jasli v Puharjevi ulici so se reorganizirale v otroški vrtec, jasli v Lepodvorski ulici pa so kombinirane z otroškim vrtcem. Do teh sprememb je prišlo zaradi nujne potrebe po otroških vrtcih, za jasli pa je bil interes premajhen, odnosno niso bile polno zasedene ter so sprejemale tudi otroke nad tri leta starosti.

S 1. januarjem 1956 so bile nekatere ustanove prenešene v pristojnost občinskih ljudskih odborov in to vse otroške jasli ter vsi starostni domovi (Mengeš, Domžale, Vrhnika, Črni potok in Ljubljana, Poljanska cesta 16, ter dom prehodnikov Poljanski nasip 40.) razen dom onemoglih Bokalce in Jelšingrada ter obeh mladinskih domov.

OBČINSKI LJUDSKI ODBORI

PREDPISI OBČINSKIH LJUDSKIH ODBOROV

OBČINA LJUBLJANA-BEŽIGRAD

Na temelju 12. in 15. člena zakona o občinskih ljudskih odborih (Uradni list LRS, štev. 19-88/52) v zvezi s 5. členom zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov, ki so urejene z dosedanjimi republiškimi predpisi (Uradni list LRS, št. 26/55) je Občinski ljudski odbor Ljubljana - Bežigrad na 9. redni seji dne 9. maja 1956 sprejel naslednji:

odlok

o zagotovitvi povračila investicijskih stroškov za komunalne naprave.

1. člen

Vse zgradbe, ki zaradi svojega namena ali pa zaradi dejanske uporabe potrebujejo kanalizacijo, pitno vodo, cestno mrežo in javno razsvetljavo, morajo biti priključene na javno kanalizacijo, na mestni vodovod ter na mestno cestno in energetsko omrežje.

Industrije, ki imajo svoj lasten dovoljen energetski vir, niso dolžne svojih zgradb priključiti na energetsko omrežje.

Obveznost priključitve nastane z dnem, ko je objekt dograjen, če pa komunalne naprave še ni, z dnem, ko je toliko dotrajana, da je mogoče objekt priključiti.

2. člen

Zbiralni kanali, glavna cestna mreža, napajalni cevovodi, daljnovodi do transformatorja in razdelilna električna mreža nizke napetosti, plinovodi v celoti, se gradijo iz javnih sredstev občinskega in okrajnega ljudskega odbora, iz republiških in zveznih sredstev ter iz sredstev podjetij, ki so te naprave dolžna zgraditi.

Za zgraditev dovodnih kanalov, konsumnih cevovodov, stanovanjskih cest, za javno razsvetljavo teh cest, za napravo hodnikov, stanovanjskih potov, zelenic in nasadov, so dolžni povrniti investicijske stroške občini lastniki zgradb ne glede na to, ali jih opravljajo sami ali pa so v družbenem upravljanju, potem zadruge, gospodarske in družbene organizacije in zavodi ter državni organi, ki upravljajo ali izkoriščajo zgradbe splošnega ljudskega premoženja. Višina zneska investicijskih stroškov za komunalne naprave, ki odpade na posamezni objekt, se ugotovi v upravnem postopku.

3. člen

Znesek investicijskih stroškov za komunalne naprave mora investitor zagotoviti, ko vloži prošnjo za širšo lokacijo.

Privatni lastniki zgradb ne glede na to, ali so v njihovem ali v družbenem upravljanju, potem zadruge, gospodarske in družbene organizacije in zavodi ter državni organi, ki upravljajo ali izkoriščajo zgradbe splošnega ljudskega premoženja, morajo s pogodbo zagotoviti stroške iz drugega odstavka prejšnjega člena ali pa z plačilom v gotovini, s pologom denarnega (pri) zavoda, ali pri sodišču ali pa z dovolitvijo vknjižbe zastavne pravice na nepremičnini ako gre za privatno lastnino. Zagotovitev se mora dati v roku, ki ga določi gradbeni organ občinskega ljudskega odbora.

4. člen

Če investitor ne zagotovi gradbenih stroškov iz drugega odstavka 2. člena ob vložitvi prošnje za izdajo odločbe o širši lokaciji, se širša lokacija v mestnem predelu odkloni.

Če preteče rok iz drugega odstavka 3. člena, ne da bi bili zavezanci zagotovili stroške za komunalne naprave, se priključitev izvrši na njihov račun, višina stroškov in obveznost plačila pa se ugotovita z upravno odločbo gradbenega organa. Proti tej odločbi ima zavezanec pravico pritožbe na Okrajni ljudski odbor. — Tajništvo za komunalne zadeve. Po pravnomočnosti odločbe se stroški izterjajo z izvršbo na nepremičnino, ki se je priključila, ako je v privatni lasti. Če pa gre za nepremičnino iz splošnega ljudskega premoženja, z izvršbo na sklade organizacije ali zavoda, pri državnih organih pa z izvršbo na sredstva, s katerimi državni organ razpolaga.

5. člen

Pogodbe po 3. členu sklepa po pooblastilu občinskega ljudskega odbora predsednik.

Kadar občinski ljudski odbor odloči, da se zavezanec v celoti ali deloma oprosti povračila gradbenih stroškov za komunalne naprave, je oprostitev veljavna samo, ako občinski ljudski odbor istočasno zagotovi v enaki v šini prispevek v sklad iz drugih virov.

Kadar je investitor občina, se morajo sredstva za komunalne naprave zagotoviti v občinskem proračunu že pred dokončanjem postopka za izdajo gradbenega dovoljenja.

6. člen

Sredstva, ki se plačujejo po določilih 2. in 3. člena tega odloka, dalje sredstva, ki se izterjajo po 4. členu in sredstva po 5. členu so namenska sredstva. Stekajo se v poseben sklad, ki ga ustanovi občinski ljudski odbor.

7. člen

Ta odlok velja od dne objave v »Glasniku« OLO Ljubljana.

Predsednik
Občinskega ljudskega odbora:

Franc Drobež l. r.